

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Compendium Summae seu Manualis Doct. Navarri

**Ávila, Esteban de
Azpilcueta, Martín de**

Lvgdvni, 1609

Pretium.

urn:nbn:de:hbz:466:1-41656

presumptio, qua impeditur bonus timor: dicitur irremissibilis, non quia non possit remitti si adsit vera contritio, & poenitentia, sed quia suapte natura repellit media, & principia, quibus remittuntur peccata. Hæc & alia peccata in Spiritum sanctum sunt gravissima, quoties pars Superior animæ consentit in eis: alias solum sunt venialia. Quia surreptio in omni materia excusat à mortali. num. 126.

P R E T I V M.

P R E T I V M rerum iustum est triplex: Primum, medium, summum, cap. 17. num. 228. c. 23. num. 73.

Pretium non augetur; nec minuitur per dilatam solutionem. cap. 23. n. 82. Nec augetur periculo recipiendi rem creditam. n. 81. Augetur tamen utilitate venditoris, sed non utilitate, vel necessitate emptoris. n. 78. & 83.

Pretium rerum augetur paucitate venditorum, & minuitur copia eorum. n. 84.

Quid sit pretium, aut quomodo taxandum, aut quomodo peccatur per illud, videtur. Emptio. 1.

Circa pretium censûs edidit Pius V. sequentem Extravagantem.

Pius

Pius Episcopus, &c. Cùm onus Apostolica
 seruitutis obeuntis, recognouerimus innumeros
 celebratos fuisse, & in dies celebrari censuum
 contractus, qui nedum non continentur intra
 limites à nostris antecessoribus eisdem contra-
 ctibus statutos: verùm etiam, quod deterius est,
 contrariis omnino pactionibus, prater arden-
 tem auaritia stimulum, legum etiam diuina-
 rum manifestum contemptum pra se ferunt,
 non potuimus animarum prout tenentur sa-
 luti consulentes, &c. saluari antidoto non
 mederi.

Hac igitur nostra constitutione statuimus,
 censum seu annum reditum creari constitu-
 ue nullo modo posse, nisi in re immobili, aut qua
 pro immobili habeatur, & de sua natura fru-
 ctifera, & qua nominatim certis finibus desig-
 gnata sit.

Rursum nisi verè in pecunia numerata pre-
 sentibus testibus ac notario, & in actu celebra-
 tionis instrumenti, non autem prius recepto in-
 tegro, iustoque pretio.

Solutiones quas vulgo anticipatas appellant,
 fieri, aut in pactum deduci prohibemus. Con-
 uentiones directè aut indirectè obligantes ad
 casus fortuitos eum, qui aliàs ex natura con-
 tractus non teneatur, nullo modo valere volu-
 mus. Quemadmodum nec pactum auferens vel
 restringens facultatem alienandi rem censui
 suppa

suppositam, quia volumus rem ipsam semper, & liberè ac sine solutione laudemij, seu quinquagesima, aut alterius quantitatatis, vel rei, tam inter viuos quàm in ultima voluntate alienari.

Vbi autem vendenda sit, volumus dominum census aliis omnibus præferri, eique denuntiari: conditiones quibus vendenda sit.

Pacta, continentia, morosum census debitorem teneri ad interesse lucri cessantis, vel ad cambium seu certas expensas, aut certa salaria, aut ad salaria, seu expensas medio iuramento creditoris liquidandas, aut rem censui subiectam, seu aliquam eius partem amittere, aut aliud ius ex eodem contractu siue aliunde adquisitum perdere; aut in aliquam penam cadere, ex toto irrita sint & nulla. Imò & census augeri, & nouum creari super eadem vel alia re in fauorem eiusdem aut persona per eum supposita, pro censibus temporis vel præteriti vel præsentis, omnino prohibemus, sicuti etiam annullamus pacta continentia solutiones onerum ad eum spectare, ad quem aliàs de iure, & ex natura contractus non spectarent. Postremò, census omnes in futurum creandos, non solum re in totum, vel pro parte perempta, aut infructuosa in totum, vel pro parte effecta volumus ad ratam perire, sed etiam posse pro eodem pretio extinguì, non obstante longissimi
etiam

etiam temporis, ac immemoriabili, imò 100. & plurium annorum præscriptione, non obstantibus aliquibus pactis directè vel indirectè talem facultatem auferentibus, quibuscumque verbis, aut clausulis concepta sint. Cùm verò traditione pretij rei extinguendus erit, volumus per bimestre ante id denuntiari, cui pretium dandum erit, & post denuntiam, intra annum tamen, etiam ab inuito pretium repeti posse, & ubi pretium nec volens intra bimestre soluat, nec ab inuito intra annum exigatur. Volumus nihilominus quancumque reditum extingui posse, præuia tamen semper denuntia, de qua supra, & non obstantibus his de quibus supra, idque observari mandamus etiam quod pluries ac pluries denuntiatum fuisset, nec umquam sequutus fuisset effectus.

Pacta etiam, continentia pretij census extra casum prædictum ab inuito, aut ad penam, aut ob aliam causam repeti posse omnino prohibemus, contractusque sub alia forma post-hac celebrandos fœneratitios iudicamus. Et ita (illis propterea non obstantibus) quicquid vel expressè, vel tacitè contra hac nostra mandata dari, remitti, aut dimitti contingat, à fisco volumus posse vendicari.

Hanc autem salutiferam sanctionem, nedum in censu nouiter creando, verumetiam in creato quocumque tempore alienando, modò post
publi

PRIVILEGIUM. 655

publicationem constitutionis creatus sit, perpe-
tuo, & in omnibus seruari volumus. Declaran-
tes pretium semel censui constitutum num-
quam posse ob temporum qualitatem seu aliud
accidens augeri, vel minui. Hanc legem non ex-
tendimus ad contractus celebratos, sedhorta-
mur in Domino, ut piorum censura contractus
subijciant. &c. Dat. Rom.

Primitiæ. vide tit. Decimæ.

PRIVILEGIUM.

Privilegia contra ius commune strictè
sunt interpretanda. cap. 12. num. 79. Et
ipsam ius commune continet multa priui-
legia, ad pacandas conscientias deseruien-
tia. cap. 25. num. 85. in fine. Priuilegia verò
canonis & fori pertinent ad characterem
ordinis. cap. 27. num. 202.

PRODIGALITAS est vitium incli-
nans ad appetitum inordinatum effusionis pe-
cuniæ, contrariatur liberalitati, & de se est
venialis, nisi ad damnum proximi. nam tunc
est mortalis. cap. 23. num. 69. 70. 37.

PROFESSIO, vide tit. Religiosus.

PROMISSIO.

DE promissione facta meretrici, & quo-
modo debet eam petere, vide Meretrix.

Pro